

Laulasmaa Kool Klooga lasteaed

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Üldoskuste areng

vanus	Lapse arengu eeldatavad tulemused
	tunnetus- ja õpioskused
2	<ol style="list-style-type: none"> hangib ümbrusest aktiivselt infot sõnalise juhendamise ja suunamise korral keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele mängib teiste lastega lihtsamaid igapäevaseid olukordi ja tegevusi kajastavaid rollivahetusega mängu; loob tegevuse kaudu seoseid kõnega mõistab lihtsaid realistlikke jutukesi, mis seostuvad tema enda kogemustega; sobitab erinevaid materjale ja esemeid
3	<ol style="list-style-type: none"> plaanib osaliselt oma käitumist ja tegevust iseendale suunatud kõne vahendusel; mängib mõnda aega koos teistega ja järgib lihtsamaid reegleid; on omandanud sõnavara, mis võimaldab tal ennast valjendada osaleb dialoogis mõistab osaliselt lihtsamat kõnet ka ilma toetava vihjeta ning saab aru lihtsamatest ülekantud tähendustest;
4	<ol style="list-style-type: none"> hangib tänu keeleoskusele uut teavet saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest; järgib lihtsaid reegleid; huvitub võistlusemängudest ja tahab olla edukas; osaleb ühistegevuses ning teeb koostööd teiste lastega; konstrueerib, osaleb rolli- ja võistlusemängudes ning loovtegevustes;
5	<ol style="list-style-type: none"> tegutseb lühikest aega iseseisvalt reguleerib oma käitumist ja emotsioone tegutseb koos teistega; teda motiveerivad tegevused eakaaslastega tema keeleline areng võimaldab lahendada ülesandeid ja probleeme ning saavutada kokkuleppeid; konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte osaleb erinevates mänguliikides ja loovtegevustes räägib esemetest, mis pole kohal, ja olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus, ning fantaseerib; oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid; oskab lahendada lihtsamaid probleemsituatsioone
6	<ol style="list-style-type: none"> plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärgid ning üritab alustatud tegevused lõpetada; suudab keskenduda tegevusele vähemalt 20-30 minutiks; kasutab kõnet info saamiseks, tegelikkuse adumiseks ning uute teadmiste omandamiseks; järgib ühistegevustes reegleid ja suudab neid selgitada; kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale; osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes; saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis-ruumilisest järjestusest; kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides, nii uudses kui ka sarnases olukorras;
7	<ol style="list-style-type: none"> organiseerib ja plaanib oma igapäevaseid tegevusi ja tuttavat keskkonda, seab eesmärgid, üritab tegutseda sihipäraselt ning lõpetab alustatud tegevused suudab reguleerida oma emotsioone ja käitumist toetub tegutsedes oma tegevusele antavale tagasisidele, eakaaslaste hinnangutele ja võrdlusele teistega; katsetab, konstrueerib ja uurib, kasutades oma teadmisi ja varasemaid kogemusi uues vormis ning kombinatsioonis; osaleb erinevates mänguliikides, järgib reegleid;

	6. loob uusi seoseid eeskjuju/ seletuste, kuulamise ja nägemise kaudu
	7. kasutab nii kaemuslik-kujundlikku kui ka verbaalset mõtlemist;
	8. kasutab eakaaslastega suheldes arutlevat dialoogi;
	9. tajub oma mälu mahtu ning kordab teadlikult üle meeldejäetavat materjali
sotsiaalsed ja enesekohased oskused	
2	1. teadvustab ennast, kasutab osaliselt minavormi, proovib ennast maksma panna ning oskab keelduda ja ei öelda;
	2. teab oma ees- ja perekonnanime
	3. teab elementaarseid viisakusreegleid ning kasutab neid (kui seda on talle õpetatud)
	4. sööb, joo ja riietub lahti valdavalt iseseisvalt ning püsib suurema osa päevast kuiva ja puhas
	5. mõistab selgelt väljendatud keeldu „Ei tohi!“, „Ära tee!“ jne
	6. tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti;
	7. matkib täiskasvanu tegevusi, millele saab tagasisidet.
3	1. väljendab tugevaid emotsioone, oma mina;
	2. tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid ka täide viia;
	3. osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb nendega kõrvuti;
	4. jagab mõnikord oma asju ka teistega
	5. algatab vestlust eri partneritega erinevatel teemadel; tajub, mida teised teavad ja mis on neile uus;
	6. järgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jälgendab igapäevaolu rolle ja tegevusi.
4	1. saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joo iseseisvalt), tal on kujunenud tualetiharjumused
	2. teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi
	3. püüab vahel teisi abistada ja lohutada
	4. osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega, kuid eelistab üht mängukaaslast rühmale
	5. arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib autoriteet
	6. saab aru lihtsamatest seltskonnas käitumise reeglitest ning järgib neid igapäevases suhtluses, püüab täita kodukorra reegleid
	7. saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest
	8. huvitub võistlusmängudest ning tahab olla edukas.
5	1. mõistab teiste inimeste tundeid ja mõtteid
	2. väljendab oma emotsioone ja räägib nendest
	3. suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ning orienteerub oma suutlikkuses
	4. imiteerib täiskasvanu tegevusi ja rolle, kasutades tema sõnavara ja maneere
	5. teeb eesmärgi saavutamiseks koostööd, jagab ja vahetab
	6. aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi
	7. oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.
6	1. tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses;
	2. on kujunenud sõprussuhted
	3. suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil;
	4. järgib mängudes ja tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt; oskab reegleid teistele selgitada;
7	1. mõistab teiste inimeste tundeid ja nende mitteverbaalseid väljendusi;
	2. vastutab rohkem oma tegevuse eest ning räägib oma kavatsustest;
	3. suudab oma emotsioone ja käitumist kontrollida, oskab ka teisi arvestada ning suhtub teiste laste tegevusesse sallivalt;
	4. suudab tegutseda iseseisvalt ning sõltub vähem oma vanematest;
	5. hoolib väiksematest, osutab abi ja küsib seda vajaduse korral ka ise;
	6. loob sõprussuhteid;
	7. järgib rühmas reegleid ning arvestab rühma vajadusi;
	8. arutleb lihtsamate eetiliste probleemide üle ning teeb vahet hea ja halva vahel nii enda kui ka teiste puhul.

Mina ja keskkond

vanus	Lapse arengu eeldatavad tulemused
	Mina
2-3	1. ütleb küsimise korral oma ees-ja perekonnanime. 2. Vastab õigesti küsimusele, kas ta on tüdruk või poiss
4-5	Oskab öelda oma nime, vanuse ja soo (tüdruk, poiss).
6-7	1. Oskab end tutvustada. Kirjeldab enda omadusi ja huve. 2. Teab oma kohustusi ja õigusi.
Perekond ja sugulased	
2-3	1. Nimetab pereliikmeid: ema, isa, õde, vend. 2. Teab õdede ja vendade nimesid.
4-5	Kirjeldab oma perekonda (pereliikmete nimed ja perekonnanimed, onu, tädi).
6-7	1. Teab oma pereliikmeid ja lähissugulasi. 2. Mõistab, et pered võivad olla erinevad.
Kodu	
2-3	Vastab küsimustele oma kodu ja pereliikmete kohta.
4-5	1. Kirjeldab oma kodu: eramu, korter, talumaja. 2. Nimetab kodu asukoha: linnas (tänav, linn), maal (talukoha nimi).
6-7	1. Oskab kirjeldada oma kodu ja kodukohta; Teab kodust aadressi ja telefoni.
Lasteaed	
2-3	1. Oskab nimetada oma rühma nime. 2. Suuda leida oma koha rühmas (kapp, voodi, käterätik). 3. Nimetab rühmas olevaid esemeid.
4-5	1. Nimetab oma lasteaia nime. 2. Oskab kirjeldada oma tegevusi ja mängu. 3. Teab nimetada lasteaia töötajaid ja nende tegevusi.
6-7	1. Teab lasteaia aadressi. 2. Nimetab erinevaid ameteid lasteaias ja nende vajalikkust. 3. Kirjeldab lasteaia kodukorda ning teab rühmareegleid ja traditsioone.
Kool	
6-7	1. Teab kooli kui õppimise kohta. 2. Oskab kirjeldada, mille poolest lasteaed koolist erineb.
Ametid, elukutsed, tööd	
2-3	1. Matkib lihtsamaid töövõtteid. 2. Asetab töövahendid kokkulepitud kohta
4-5	1. Oskab nimetada vanemate ameteid. 2. Kirjeldab üldtuntud elukutseid oma kodukohas. 3. Loetleb tuntumate ametite juurde kuuluvaid töövahendeid.
6-7	1. Teab ja oskab kirjeldada erinevaid elukutseid ning nende vajalikkust 2. Mõistab töö ja vastutuse tähtsust 3. Soovib osaleda jõukohastes kodutöodes
Kodumaa, teised rahvused Eestis	
2-3	1. Osaleb jõukohasel viisil vanemate laste ja täiskasvanute tegevuses kodumaale tähtsatel päevadel (ruumide kaunistamine, laulude laulmine, peo-riiete kandmine). 2. Leiab Eesti lippu nähes erinevate värvide seast Eesti lipu värvid.
4-5	1. Teab oma rahvust ja keelt ning riigi tähtsamaid sümboleid. 2. Oskab nimetada sündmusi, mille puhul heisatakse riigilipp. 3. Oskab nimetada erinevaid rahvusi oma rühmas ja kodukohas.
6-7	1. Nimetab Eesti riigi sümboleid (lipp, hümn, vapp, lind, lill, kivi) 2. Teab koduvalla sümboleid 3. Oskab Eesti kaardil näidata oma kodukohta. 4. Teab Eesti Vabariigi presidendi nime. 5. Oskab nimetada teisi rahvusi ja keeli ning teab nende kombeid ja traditsioone. 6. Suhtleb teisest rahvusest lastega. 7. Teab ja nimetab Eesti lähinaabreid (Läti, Soome, Rootsi, Venemaa)
Tähtpäevad, pühad ja kombed	
2-3	Räägib oma sünnipäevast (kuidas tähistatakse).
4-5	Oskab kirjeldada tuntumaid rahvakombeid (vastlad, mardipäev, kadripäev) ja

	nendega seotud tegevusi.
6-7	1. Teab eesti rahva traditsioone kombeid.
	2. Teab tähtpäevi ja nende tähistamise vajalikkust (tarkusepäev, emakeelepäev, lastekaitsepäev, sõbrapäev jm)
	3. Oskab nimetada riiklikke pühi ja nendega seotud traditsioone (riigi aastapäev, võidupüha).
Üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid	
2-3	1. Teab mõistete hea ja paha tähendust.
	2. Meeldetuletamise korral tervitab, jätab hüvasti, palub ja tänab.
4-5	1. Teab mõistete õige ja vale tähendust.
	2. Teab üldtuntud viisakusreegleid; Tunneb ja järgib lauakombeid.
6-7	1. Teab mõistete ausus ja autus tähendust ning oskab vastavalt käituda.
	2. Oskab järgida käitumisreegleid erinevates olukordades (kaupluses, teatris, kirikus jm).
Sõprus ja abivalmidus	
2-3	1. Küsimise korral nimetab oma sõprade nimesid..
	2. Oskab haiget saanud sõpra lohutada
4-5	1. Nimetab küsimise korral sõbra positiivseid omadusi
	2. Oskab andeks anda ja leppida
6-7	1. Oskab luua ja hoida sõprussuhet; teab sõpruse tähendust, oskab kirjeldada sõbraks olemist ning sõber olla.
	2. Kirjeldab tundeid, mis tekivad tülitsetes ja leppides.
Hoolivus, turvalisus ja tähelepanelikkus	
4-5	1. Märkab kaaslast ja oskab teisi arvestada.
6-7	1. Oskab kirjeldada oma emotsioone ja tundeid.
	2. Oskab kaasinimestega tähelepanelikult käituda (vanemad, vanavanemad jt).
Suhtumine erinevustesse	
4-5	Oskab kirjeldada inimeste erinevusi (keeleline, rassiline, vanuseline, tervisest tulenev) ja abivahendeid (prillid, ratastool, vaegnägemine - valge kepp, vaegkuulmine - kuuldeaparaat).
6-7	1. Oskab arvestada oma arvamustest ja huvidest erinevaid hüve ja arvamusi
	2. Teab nimetada erivajadustega inimestele vajalikke abivahendeid.
Ehitised	
2-3	Tunneb ära oma kodu ja lasteaia ning tuttavad teenindusasutused
4-5	1. Kirjeldab kodumaja omapära: maja osad ja nende otstarve, ruumid ja nende sisustus.
	2. Oskab nimetada erinevaid ruume lasteaias ning teab nende otstarvet.
	3. Oskab kirjeldada lasteaia õueala ning sealkasutatavaid vahendeid
6-7	1. Oskab kirjeldada vanaaja kodu ja selle sisustust, teab nimetada kõrvalhooneid ning nende otstarvet.
	2. Oskab nimetada maja ehituseks kasutatavaid materjale (puit, kivi jm).
	3. Oskab nimetada teenindusasutusi ja nende vajalikkust (kauplus juuksla, polikliinik, pank, apteek, kingsepatöökoda, kaubanduskeskus jm).
Kodumasinad	
2-3	Oskab küsimise korral nimetada kodus kasutatavaid kodumasinaid ja -elektronikat (kell, pliit, külmkapp, pesumasin, televiisor, arvuti jm).
4-5	Kirjeldab kodumasinaid ja -elektronikat ning teab nende otstarvet ja nendega seotud ohte.
6-7	Teab kodumasinaid ja -elektronikat ning nende otstarvet ja nendega seotud ohte (kirjeldused on täpsemad, võivad lisanduda põllutöömasinad).
Sõidukid	
2-3	Oskab küsimise korral nimetada sõidukeid (auto; rong, buss, lennuk, laev, tramm, trolli),
4-5	Kirjeldab erinevaid sõidukeid ja teab nende otstarvet.
6-7	Oskab nimetada või kirjeldada erineva töö tegemiseks vajalikke sõidukeid (kraanaauto, prügiauto, teerull),
Jäätmed	
2-3	Leiab loodusest prahti ja toob selle kokkulepitud kogumiskohta -prügikast, prügikott, jne
4-5	Kirjeldab, kuidas tema kodus prügi sortitakse.
6-7	1. Teab, miks on vaja prügi sortida (paber, plast, patareid).
	2. Oskab kirjeldada asjade korduva kasutamise võimalusi.
Hammaste tervis	
2-3	Teab hammaste hooldamise vahendeid ja harjab hambaid täiskasvanu abiga
4-5	Nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi (hammaste pesemine, tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine).
6-7	Selgitab, miks tekib hambakaaries (hambaaugud).
Tervise väärtustamine	

4-5	Nimetab tervist hoidvaid tegevusi (nt tervislik toitumine, piisav kehaline aktiivsus, piisav uni ja puhkus, mäng, hea tuju, meeldivad suhted).
6-7	1. Kirjeldab, kuidas hoida enda ja teiste tervist (näited tervisliku käitumise ja riskikäitumise vältimise kohta). Teab, mida tähendab tema jaoks terve olemine
	2. Teab, mis on haigus
	3. Teab, milline tegevus või käitumine kahjustab tervist (nt suitsetamine, sh passiivne, alkoholi tarvitamine, vägivald)
Tervislik toitumine	
2-3	Nimetab toiduaineid.
4-5	Nimetab toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev.
6-7	Oskab nimetada, milliseid toiduaineid on vaja iga päev süüa rohkem ja milliseid vähem, et olla terve
Inimkeha tundmine	
2-3	Osutab küsimise korral: peale, kätele, jalgadele silmadele, suule, ninale ja kõrvadele.
4-5	Oskab nimetada kehaosi ja teab nende vajalikkust.
6-7	1. Selgitab, mis on südame ja kopsude kõige olulisem ülesanne, ning teab, millised tegevused aitavad neid hoida tervena.
	2. Teab tüdruku ja poisi erinevusi,
Ohutus ja turvalisus	
2-3	Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid).
4-5	1. Nimetab kohti, esemeid ja aineid, mis võivad olla ohtlikud (nt trepid, rõdu, aknad, kuum vedelik, lahtine tuli, ravimid, terariistad, kemikaalid, elekter, veekogud, ehitised).
	2. Nimetab tegevusi, mis võivad olla ohtlikud (talvel jääle minek; mängimine ohtlikes kohtades-tänaval, liivakarjääris, ehitisel; ujumine täiskasvanu järelevalveta).
	3. Selgitab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole.
	4. Selgitab, miks ei tohi võõrastega kaasa minna
6-7	1. Teab ja tunnetab ümbritsevaid ohte (olukordadest, inimestest, keskkonnast, loomadest ja käitumisest põhjustatud ohud).
	2. Teab, millised on turvalise käitumise reeglid erinevates situatsioonides ja keskkondades
	3. Nimetab hädaabinumbri 112 ja oskab seda kasutada.
	4. Teab ja kirjeldab, kuidas tegutseda ohuolukordades (vette kukkumine, läbi jää vajumine, tulekahju, põletus, teadvuseta või raskelt vigastada saanud kaaslane).
	5. Selgitab, kuidas käituda eksinuna linnas/maal või metsas.
Kodukoha loodus: veekogud, kodupaigamets- ja koduloomad; taimed, seemned ja putukad	
2-3	Oskab osutamise korral nimetada metsa, muru, lille, puud.
4-5	1. Oskab nimetada oma kodukoha olulisemat veekogu (meri, jõgi, järv).
	2. Oskab nimetada tuntumaid seeni ja kirjeldada neid, mis kasvavad kodukoha metsas.
6-7	1. Oskab kirjeldada kodukoha loodust (mere ääres, park, mets, suur puu jne), nimetada ning iseloomustada metsloomi, koduloomi ja putukaid.
	2. Oskab nimetada teravilju, mida kasutatakse söögiks
Loomad: erinevad elupaigad ja eluviisid, välimus, kasv, areng	
2-3	1. Oskab küsimise korral nimetada tuttava looma ja linnu ning nende kehaosi.
	2. Teab, et mõned loomad elavad metsas ja mõned inimeste juures (kodus).
4-5	Oskab nimetada tuttavaid loomi, kirjeldada nende välimust ja öelda, kus nad elavad.
6-7	1. Nimetab tuntumaid erineva elupaiga ja -viisiga loomi ning kirjeldab nende välimust.
	2. Teab loomade käitumise erinevusi eri aastaaegadel (rändlinnud, talveuni, pesaehitus ja poegade toitmine).
Putukad: erinevad elupaigad ja eluviisid, välimus, kasv, areng	
2-3	Oskab nimetada tuttavaid putukaid (lepatriinu, sipelgas, mesilane).
4-5	Teab putukate elupaiku: mesilane ja mesilastaru, sipelgas ja sipelgapesa.
6-7	Oskab kirjeldada tuttavate putukate välimust ja nende elupaiku
Taimed: erinevad kasvukohad ja vajadused, välimus, kasv, areng	
2-3	1. Eristab tuntumaid puu- ja aedvilju välimuse ning nimetuse järgi.
	2. Oskab osutamise korral nimetada tuttavaid lilli.
4-5	Oskab nimetada ning kirjeldada tuttavaid puid, puu-ja köögivilju.
6-7	Oskab nimetada ning kirjeldada aias ja metsas kasvavaid taimi (marjad: mustikas, maasikas, pohl, sõstar, tikker; puud: õunapuu, pirnipuu, kirsipuu, toomingas, pihlakas jt)
Öö ja päev: nende vaheldumine ja sellega seotud muutused looduses	
2-3	Oskab küsimise korral iseloomustada ööd (on pime) ja päeva (on valge).
4-5	Eristab ning nimetab päeva ja ööd (päeva ja öö vaheldumise iseloomustamine ning seostamine taimede ja loomade tegevusega).

6-7	Kirjeldab oma sõnadega loodust ja inimesi erinevates tsüklites: ööpäev, nädal, aastaring
Aastaajad: nende vaheldumine ja sellega seotud muutused looduses ning loomade ja inimeste tegevused	
2-3	Oskab nimetada talve ja suve iseloomulikke nähtusi (talvel sajab lund, on külm; suvel saab ujuda, on soe).
4-5	Oskab nimetada kõiki aastaaegu ja neid iseloomustada.
6-7	1. Seostab muutusi looduses aastaegade vaheldumisega ning oskab neid kirjeldada.
	2. Oskab nimetada inimeste iseloomulikke tegevusi olenevalt aastaajast (seemnete külvamine, põldude kündmine, veekogudes ujumine, jalgrattaga sõitmine, suusatamine)
	3. Oskab nimetada loomade iseloomulikke tegevusi olenevalt aastaajast (ehitavad pesa, toidavad poegi, talveuni, rändamine lõunasse jm).
Ilmastik: erinevad ilmastikunähtused	
2-3	Oskab nimetada erinevaid ilmastikunähtusi (sajab lund, vihma, päike paistab).
4-5	1. Nimetab ilmastiku nähtusi ja kirjeldab neid.
	2. Teab õhu vajalikkust ja kasutamist.
6-7	Selgitab ilmastikunähtuste seost aastaegadega.
Inimese mõju loodusele: loodushoid, säästev areng	
2-3	1. Mõistab, et lilli nopitakse vaasi panekuks.
	2. Teab, et prügi visatakse selleks ettenähtud kohta.
4-5	1. Mõistab, et joogivett on vaja kokku hoida (hambapesu, nõudepesu, jne).
	2. Mõistab, et elektrit tuleb kokku hoida (kustutab toast lahkudes tule).
	3. Teab, et inimene saab talvel loomi aidata.
	4. Mõistab, et on vaja istutada puid ja muid taimi.
	5. Oskab hoida enda ümber puhtust looduses, kodu ümbruses jm.
6-7	1. Suhtub ümbritsevasse hoolivalt ning käitub seda säästvalt.
	2. Kirjeldab, millised on inimtegevuse positiivsed ja negatiivsed mõjud tema koduümbruse loodusele.
	3. Teab prügi sortimise vajalikkust ning oskab sortida lihtsama prügi (pudelid, paber, olmeprügi).
Valguse, temperatuuri, vee, õhu ja toitainete tähtsus taimedele ning loomadele	
2-3	Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett ja toitu.
4-5	Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett, valgust ja õhku.
6-7	Selgitab valguse, temperatuuri, vee, toitainete ning õhu tähtsust taimedele, loomadele ja inimestele.
Valgusfoor ja tänava ületamine	
2-3	1. Teab valgusfoori ja tulede tähendust (punane, kollane, roheline).
	2. Teab mõisteid sõidutee ja kõnnitee.
4-5	1. Teab valgusfoori tulede süttimise järjekorda ning nende tähendust.
	2. Teab, kuidas sõiduteed ületada jalgsi ja rattaga (jalgratas käe kõrval).
6-7	1. Oskab kirjeldada oma teekonda kodust lasteaeda.
	2. Teab liiklemise erinevusi linnas ja maal.
	3. Oskab kasutada hädaabinumbrit 112.
Liiklusmärgid	
2-3	Teab liiklusmärkide tähtsust (aitavad ohutult liigelda).
4-5	Teab liiklusmärkide tähendusi.
6-7	1. Teab kuidas käituda ühissõidukist väljudes
	2. Teab rulluisude ja rulaga sõitmise nõudeid (kiiver, põlve- ja küünarnuki kaitsmed, jt).
Sõidukid	
2-3	1. Teab liiklusvahendeid ja eriotstarbelisi sõidukeid.
	2. Teab jalgrattaga sõitmise nõudeid (kiiver).
4-5	Teab liiklusvahendite erinevusi ning oskab neid kirjeldada
6-7	Teab eriotstarbeliste sõidukite ülesandeid ja tähtsust
Helkur, turvatool ja -vöö	
2-3	Teab helkuri kasutamise vajalikkust.
4-5	1. Teab turvavöö ja turvatooli vajalikkust sõidukis.
	2. Oskab selgitada, kus ja kuidas helkurit kanda
6-7	1. Teab, kuhu kinnitada helkurribad.
	2. Oskab kirjeldada liiklemise ohtusid erinevates ilmastikuoludes.

Valdkond „Keel ja kõne“

vanus	Lapse arengu eeldatavad tulemused
	Suhtlemine:
2	1. Suhtleb täiskasvanuga esemetega tegutsemise ajal
	2. Kasutab suheldes mitteverbaalseid vahendeid (osutamist) koos üksikute sõnadega.
	3. Vastab täiskasvanu küsimusele ja korraldusele tuttavas situatsioonis mingi tegevuse, hääliitsuse või 1-2 sõnalise ütlusega
3	1. Osaleb dialoogis: esitab küsimusi, väljendab oma soove ja vajadusi, vastab vajaduse korral rohkem kui ühe lausungiga*.
	2. Loeb peast või kordab järelle 1-2realist luuletust
4	1. Algatab ise aktiivselt suhtlust.
	2. Räägib 2-3 lausungiga mõnest hiljuti kogetud emotsionaalsest kogemusest. Kommenteerib enda ja kaaslaste tegevust
	3. Jutustab pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta ühe lausungi.
5	1. Jutustab nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest 3-5 lausungiga (nt mida ta tegi kodus pühapäeval).
	2. Kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääletugevust.
	3. Kasutab õigesti mõningaid viisakusväljendeid.
	4. Kirjeldab täiskasvanu abiga olupilti* ja annab edasi pildiseerial kujutatud sündmust.
	5. Loeb peast kuni 4 realisi liisusalme/luuletusi.
6	1. Räägib iseendast ja esitab küsimusi täiskasvanu kohta (nt Kus ja kellega ta elab? Kas tal on lapsi?).
	2. Püsib teemas, vajaduse korral läheb kaasa teiste algatatud teemamuutusega.
	3. Jutustab pildi või kogemuse põhjal seotud lausungitega
7	1. Kasutab dialoogis erinevaid suhtlusstrateegiaid (nt veenmine, ähvardamine) sõltuvalt suhtluseesmärkidest.
	2. Jutustab olu-ja tegevuspiltide järgi, kirjeldab tuttavaid esemeid ja nähtusi, andes edasi põhisisu ning olulised detailid.
	3. Tuletab mõttelüngaga* tekstis iseseisvalt puuduva info.
Grammatika	
2	1. Kasutab tuttavas situatsioonis ja tegevuses grammatiliselt vormistamata 1-2 sõnalisi lauseid (nt Miku õue p.o Mikk tahab õue minna).
	2. Valjendab kõnes mõnda järgmistest suhetest: eitus (ei taha), kuuluvus (tädi lusikas), asukoht (emme siia), omadus (auto katki), subjekti-objekti suhe (issi anna pall).
3	1. Mõistab ning kasutab tuttavas tegevuses ja situatsioonis 3-5 sõnalisi lihtlauseid
	2. Kasutab kõnes õigesti enamikku käändevorme.
	3. Kasutab kõnes õigesti tegusõna käskivat kõneviisi (nt Joonista! Istu!).
	4. Kasutab kõnes õigesti tegusõna kindla kõneviisi olevikuvorme (nt sõidab, laulavad).
	5. Kasutab kõnes õigesti tegusõna ma- ja da- tegevusnime (nt hakkame mängima, ei taha mängida).
4	1. Kasutab kõnes eri tüüpi lihtlauseid, sh koond-lauseid*.
	2. Kasutab kõnes õigesti tegusõna lihtmineviku vorme (nt sõitis, laulsid).
5	1. Kasutab kõnes lihtsamaid põimlauseid*.
	2. Kasutab kõnes nud-ja tud- kesksõnu (nt söödud - söönud)
	3. Kasutab kõnes omadussõna võrdlusastmeid (suur - suurem - kõige suurem).
	4. Kasutab tingivat kõneviisi (mängisin, mängiksin).
	5. Kasutab kõnes õigesti enamikku nimisõna käändevorme mitmuses (ilusatel lilledel).
6	1. Kasutab kõnes õigesti saava ja rajava käände vorme (saab lauljaks, jookseb kivini).
	2. Märkab grammatikavigu täiskasvanu kõnes (nt. lugeb p.o loeb; mõmmi maga p.o mõmmi magab; lillene p.o lilleline; seen kasvab all kuuse p.o seen kasvab kuuse all) ning osutab neile.
	3. Kasutab kõnes enamasti õigesti umbisikulist tegumoodi (loetakse, pesti).
7	1. Kasutab kõnes kõiki käändevorme ainsuses ja mitmuses, sh harva esinevaid (nt olev kääne: arstina).
	2. Kasutab kõnes enamasti õigesti laadivahelduslikke sõnu (poeb - pugema; siga - sead).
	3. Kasutab õigesti põimlauseid, mis väljendavad põhjust (...), tingimust (kui..., siis), eesmärki (.../ et...).
Sõnavara	
2	1. Kasutab oma kogemustega seostuvaid konkreetse tähendusega sõnu (umbes 50) tuttavas situatsioonis.
	2. Mõistab sõnu (rohkem kui 50)ühes kindlas tähenduses tuttavas olukorras.
3	1. Kasutab nimisõnu, mis väljendavad tajutavaid objekte, nähtusi.

	2. Kasutab tegusõnu, mis väljendavad tegevusi, millega ta ise on kokku puutunud.
	3. Kasutab kõnes värvust, suurust jt hästi tajutavaid tunnuseid tähistavaid omadussõnu
	5. Kasutab sõnu: all; peal; sees; ees; taga, ruumisuhete tähistamiseks.
4	1. Mõistab ja kasutab kõnes nii üld- kui ka liiginimetusi (nt kuusk, kask - puud; tuvi, kajakas – linnud).
	2. Kasutab kõnes objektide osade/detailide nimetusi (käpad, saba, rool).
5	1. Kasutab kõnes mõningaid vastandsõnu (nt lühike - pikk, must-puhas).
	2. Kasutab kõnes aega väljendavaid nimisõnu hommik, päev, õhtu, öö.
6	1. Kasutab kõnes õigesti aega väljendavaid määrsõnu eile, täna, homme.
	2. Kasutab kõnes mõningaid samatähenduslikke sõnu (nt. jookseb, lippab).
	3. Mõistab samatüveliste sõnade tähenduste erinevusi (joonistaja, joonistus, jooneline).
	4. Kasutab õigesti sihilisi ja sihituid tegusõnu (nt veereb - veeretab; sõidab - sõidutab).
	5. Nimetab ühe õpitud kategooria* piires vähemalt 2 sõna (nt lilled: tulp, roos).
7	1. Selgitab kuulnud kujundlike väljendite (tuul ulub, kevad koputab aknale) tähendust oma sõnadega ja/või toob enda kogemusega seotud näiteid.
	2. Kasutab õigesti aja-ja ruumisuhteid väljendavaid sõnu nt vahel, kohal, otsas, varem, hiljem, enne, pärast).
Hääldamine	
2	Hääldab sõnades õigesti häälduslikult lihtsamaid häälikuid, (nt. a,e,i,o,u,p,m,t,l.)
3	Hääldab õigesti enamikku häälikuid (erandid võivad olla r,s,k,õ,ü)
4	Kasutab oma kõnes tuttavaid 2-3silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris.
5	1. Hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid
6	Kordab järele ja hääldab ise õigesti kõiki emakeele häälikuid ja tuttava tähendusega sõnu
7	1. Kordab õigesti järele tähenduselt võõraid sõnu.
	2. Hääldab õigesti võõrhäälikuid (f, š) tuttavates sõnades (nt Fanta, šokolaad).
Kirjalik kõne	
2	Vaatab koos täiskasvanuga pildiraamatuid, täiendab täiskasvanu juttu osutamise pildile või üksiku sõna ütle misega pildi kohta.
3	1. Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildi-raamatuid: keerab lehte, osutab pildile ning kommenteerib pilte.
	2. Eristab kuulmise järgi tuttavaid häälikuliselt sarnaseid sõnu üksteisest (nt tass - kass, pall - sall, tuba - tuppa), osutades pildile või objektile.
4	1. Tunneb täiskasvanu häälimise* või rõhutatud hääldamise* järgi kuulmiseteel ära hääliku häälikute reas.
	2. Tunneb ära ja nimetab üksikuid tähti.
5	1. Tunneb kuulates iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja sõnades (v.a häälikuühendites).
	2. Kirjutab õigesti üksikuid sõnu trükitähtedega (nt oma nime).
6	1. Määrab hääliku asukoha (alguses, lõpus, keskel) häälikuühendita sõnas
	2. Loeb üksikuid sõnu kindlas situatsioonis (nt poe-ja tänavanimed, sildid).
7	1. Nimetab ja kirjutab enamikku tähti.
	2. Veerib l-silbilisi sõnu kokku, pikemaid sõnu loeb aimamisi
	3. Kirjutades märgib õigesti l-2silbiliste häälikuühenditeta sõnade häälik-struktuuri* (nt lähen koli). Eristab häälikuühendita sõnas kuulmise järgi teistest pikemat häälikut
	4. Jagab kuulnud lause sõnadeks, kasutades sõnade arvu märkimiseks abivahendeid.

Eesti keel kui teine keel

vanus	Lapse arengu eeldatavad tulemused
	Kuulamine
2-3	tunneb huvi eesti keele vastu
3-4	kuulab ja tajub eesti keele kõla
4-5	1. Reageerib adekvaatselt lihtsamatele korraldustele
	2. Kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist
	3. Tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid ning mõistab neid
5-6	1. Omandab oskused ja strateegiad, mis aitavad tal vaadates, kuulates ja lugedes eestikeelse teksti tähendusest aru saada
	2. Mõistab lihtsamaid õpitud küsimusi.
	3. Kuulab ja mõistab kõnet, mis on vahetult seotud suhtlussituatsiooniga
6-7	1. Reageerib adekvaatselt eesti keeles antud korraldustele.
	2. Mõistab esitatud küsimusi.
	3. saab aru baassõnavara ulatuses

	4. Tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid ning mõistab neid
Kõnelemine	
2-3	kordab järele lihtsamaid sõnu
3-4	1. Teab lihtsamaid viisakusväljendeid.
	2. Kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks.
	3. oskab vastata lihtsamatele küsimustele
4-5	1. Kasutab viisakusväljendeid
	2. Kasutab õpitud sõnu esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks
	3. Oskab koostada lauseid.
5-6	1. Teab peast mõnda eestikeelset laulu või luuletust.
	2. Kasutab endast rääkides sõna mina.
	3. kõneleb õpitud sõnavara piires ning suudab algatada ja lõpetada vestlust
6-7	1. Räägib õpitud sõnavara piires endast ja oma perest ning vestleb endale olulistel teemadel.
	2. Teab peast mitmeid eestikeelseid luuletusi ja laule
	3. Vastab küsimustele ja oskab ise esitada lihtsamaid küsimusi
	5. Valdab aktiivselt baassõnavara rutiintegevuste ja läbivoetud teemade ulatuses.
	6. Suhtleb iga päev eakaaslaste ja täiskasvanutega eesti keeles ning osaleb aktiivselt mitmesugustes tegevustes ja mängudes.
Lugemise ja kirjutamise alused, hääldamine	
3-4	Hääldab järele kuulnud sõnu
4-5	1. Hääldab õpitud sõnu õigesti.
	2. Tunneb kirjapildis ära oma nime.
5-6	1. Hääldab uusi õpitud sõnu õigesti
	2. Tunneb kirjapildis ära mõned eestikeelsed sõnad.
6-7	1. Tunneb eesti keele häälikuid ja tähti.
	2. Loeb lihtsamat eestikeelset teksti
	3. Oskab kirjutada oma nime trükitähtedega.
Eesti kultuuri tutvustamine	
3-4	Tunneb huvi Eesti rahvussümbolite vastu, Tunneb ära Eesti lipu
4-5	1. Tunneb Eesti rahvussümbolitest ära Eesti lipu, rahvuslille ja -linnu ning oskab neid nimetada
	2. Teab ja oskab nimetada, mis riigis ta elab.
5-6	1. Oskab nimetada mõningaid Eestis tähistatavaid riiklikke ja rahvuslikke tähtpäevi
	2. Oskab laulda mõnda tuntud eesti lastelaulu, rahvalaulu.
6-7	1. Tunneb huvi Eestis tähistatavate rahvakalendri tähtpäevade vastu
	2. Oskab nimetada mõningaid Eestis tähistatavaid riiklikke ja rahvuslikke tähtpäevi.
	3. Oskab kirjeldada mõne Eestis tähistatava tähtpäevaga seotud kombeid.
	4. Tunneb ära eesti rahvarõivad.

Matemaatika

vanus	Lapse arengu eeldatavad tulemused
	Hulgad, loendamine, arvud ja arvutamine
2-3	1. Rühmitab esemeid ühe sarnase tunnuse (värvus, kuju, suurus vms) järgi hulgas
	2. Leiab erinevate esemete hulgast <u>palju</u> ja <u>üks</u> .
	3. Loendab asju kolme piires ning vastab küsimusele mitu on?
3-4	1. Otsustab, kas nimetatud ese kuulub (ei kuulu) moodustatud hulka.
	2. Paaride moodustamisega (üksühesesse vastavusse seadmisega) saab teada, et esemeid on võrreldavates hulkades sama palju, ühepalju ehk võrdset.
	3. Loendab 5 piires ja tunneb arvude rida 5ni.
4-5	1. Rühmitab esemeid, olendeid kahe erineva tunnuse alusel
	2. Võrdleb esemete hulki paaridesse seades ning otsustab, mida on rohkem kui, vähem kui.
	3. Loendab 10 ni ja tunneb arvude rida 10 ni ; tunneb numbrimärke
5-6	1. Loendab 12 piires, teab arvude rida 12ni. tunneb numbrimärke
	2. Oskab nimetada antud arvule eelnevat/järgnevat arvu
	3. Võrdleb arve (on suurem kui, on väiksem kui).
	4. Paneb kokku kahe hulga esemed ja liidab. Võtab ühest hulgast esemeid ära ja lahutab
6-7	1. Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb ja kasutab vastavaid sümboleid (+, -, =).

	2. Oskab koostada matemaatilisi jutukehi kahe etteantud hulga järgi
Suurused ja mõõtmine	
2-3	Näeb ja leiab esemetes erinevusi (suur- väike).
3-4	Võrdleb (järjestab) kahte eset suuruse (suurem - väiksem), pikkuse (pikem - lühem), laiuse (laiem - kitsam) järgi ning kasutab mõisteid
4-5	Järjestab 3 eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi
5-6	1. Järjestab kuni 5 eset suurustunnuse järgi. 2. Leiab vaadeldavast objektist silma järgi suurema- väiksema - sama suure ning kontrollib objekte kõrvutades. 3. Hindab kaugust silma järgi (ligidal, kaugel) 4. Mõõdab pikkust, laiust ja kõrgust kokkulepitud mõõtevahendiga (nöör, pulk)
6-7	1. Teab igapäevaelus kasutatavaid pikkusmõõte cm, m ja km; massimõõtu kg ning mahumõõtu liiter; rahaühikuid kroon ja sent ning kasutab neid mängutegevustes. 2. Mõõdab pikkust, raskust ja vedelikku kokkulepitud mõõtevahendiga.
Geomeetrilised kujundid	
2-3	1. Leiab samasuguse kujundi peale-, kõrvuti- või sisseasetamise teel
3-4	Eristab kolmnurka ja nelinurka ning leiab kujunditega sarnaseid esemeid rühmatoast, õuest ja tänavalt.
4-5	Näeb ja oskab kirjeldada ruudu ning ristküliku sarnasusi ja erinevus ning leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast
5-6	1. Koostab mustreid, laob pilte kujunditest. 2. Rühmitab kujundeid vormi, suuruse, värvuse vm järgi.
6-7	Eristab ruumilisi kujundeid (kuup, kera, risttahukas, püramiid) tasapinnalistest kujunditest (ruut, ring, ristkülik ja kolmnurk)
Orienteerumine ajas	
2-3	Vestleb ööle ja päevale iseloomulikust ning matkib tegevusi mängus.
3-4	1. Leiab aastaegadele iseloomulikke tunnuseid (piltidel, vestluses vm). 2. Eristab hommikut ja õhtut (kirjeldab tegevusi).
4-5	Teab ööpäeva osi hommik; päev; õhtu; öö; kirjeldab tegevusi ja sündmusi eile – täna – homme
5-6	1. Teab nädalapäevade järjestikuseid nimetusi. 2. Eristab mõisteid kiiresti - aeglaselt, varsti, hiljem, kohe.
6-7	1. Teab kuude nimetusi ning enda sünnikuud ja -päeva. 2. Määrab kellaega täistundides ning pooltundides. 3. Kasutab kõnes õigesti sõnu enne, praegu, hiljem - varem, noorem - vanem.
Orienteerumine ruumis	
2-3	Orienteerub oma kehal ja näitab, mis asub ülal -all, kõrval, ees - taga.
3-4	Määrab teiste laste ja esemete asukohta enda suhtes: ülal - all, ees – taga (minu ees, minu taga jne).
4-5	1. Määrab enda asukoha teiste laste ja asjade suhtes (seisan Alo taga: olen tahvli ees). 2. Määrab vasakut ja paremat poolt.
5-6	Määrab eseme asukohta teise eseme suhtes: all- peal, kohal, keskel, äärel, vasakul - paremal.
6-7	Orienteerub tasapinnal (paberil).

Kunst

vanus	Lapse arengu eeldatavad tulemused
	Kujutamine ja väljendamine
2-3	1. Tunneb rõõmu kunstitegevuses osalemisest. 2. Leiab ümbritsevas juhendamise toel sinise, kollase, punase ja rohelise värvi
4-5	1. Jutustab oma piltides nii tuttavatest asjadest ja kogetud sündmustest kui ka omafantaasiatest. 2. Võrdleb heledamaid ja tumedamaid värvitoone ning tunneb sinist, kollast, punast rohelist, valget, musta, pruuni ja roosat
6-7	1. Kasutab loovalt geomeetrilisi kujundeid ja nende kombinatsioone keerukamate objektide ülesehitamiseks. 2. Jutustab temaatilistes töodes tegelaste tegevusest, omavahelist suhetest ning tegevusajast ja kohast. 3. Tunneb ümbritsevas esinevaid värve ja nimetab erinevaid värvitoone (hallikas, taevasinine jne.)
Kujundamine	
2-3	Kaunistab (täppidega, joontega) ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid (nt lillepotti, paberit, taskurätti, papptaldrikut, palli, sokki, plastiliinist plaati, kivi jne).
4-5	1. Kujundab õpetajaga koos tähtpäevakaardi sündmuse meeleoluga sobivate motiividega.

	2. Valib kaunistusmotiivi ja kannab juhendamisel šablooni või templi abil selle omavalitud kohale esemel (kruusil, taldrikul, pluusil jne).
6-7	1. Märkab mustrit rütmi ja suudab seda jätkata
	2. Kujundab kaunistusmotiivi või mustrit
	3. Selgitab omavalmistatud (voolitud, volditud, meisterdatud) esemete otstarvet
	4. Aitab kujundada tähtpäevaga seotud ruumi.
Voolimine	
2-3	1. Õpetajat jäljendades muljub ja näpistab, rullib ja veeretab voolimismaterjale.
	2. Teeb sõrme või pulgaga pehmesse voolimismaterjali jäljendeid.
4-5	1. Õõnestab ümarvorme süvendit pöidlaga vajutades.
	2. Muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades, loob soovitud esemeid
6-7	1. Kasutab iseseisvalt tuttavaid voolimismaterjale, arvestades nende eripära.
Joonistamine	
2-3	Tekitab iseseisvalt (rasvakriitide, pehmete pliiaitsitega jne) erinevaid jälgi (täppe ning vertikaalseid, horisontaalseid, sirgeid, lainelisi, jne. jooni.
4-5	1. Jooni ja kujundeid ühendades joonistab sümbolitega, mis täienevad ja muutuvad keerukamaks.
	2. Kasutab joonistusvahendeid liigse surveta.
6-7	värvib oma joonistatud või värviraamatu kujundeid, varieerides käe liikumise suunda.
Maalimine	
2-3	1. Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb tappe ning katab pindu.
	2. Trükib näpuvärvidega sõrmede ja kogu käega.
4-5	1. Võtab pintslile vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu.
	2. Teeb objektidele väiksemaid detaile pintslivajutuste ja -tõmmetega. Ei kata maalides juba küllaldaselt kaetud pinda korduvalt
6-7	1. Segab värve uute toonide saamiseks.
	2. Väldib värvide määrdumist.
	3. Kasutab töös pintslit erinevalt (pintslit otsa ja külge).
Meisterdamine	
2-3	1. Kortsutab iseseisvalt pehmet paberit ning rebib paberist tükke.
	2. Katab aluspinnaliimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid.
4-5	1. Rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib need sõltuvalt töö olemusest.
	2. Lükib paelale, traadile vms auguga esemeid.
	3. Valib meelepärased meisterdamisvahendid (looduslikku ja tehismaterjali, paberit jms) ning neid omavahel ühendades loob oma töö.
6-7	1. Kujundab või täiendab oma tööd, kleepides sellele erinevast materjalist tükke, objekte jne.
	2. Valmistab lihtsa mänguasja täiskasvanu tegevust matkides.
Kunsti vaatlemine, vestlused kunstist	
2-3	1. Vaatleb pilte, näidistoid ja raamatuillustatsioone ning vastab küsimustele.
	2. Näitab teistele oma tööd kui kunstiteost ja räägib sellest.
4-5	1. Vaatleb omal algatusel raamatuillustatsioone ja kunstitoid ning esitab nende kohta küsimusi ja avaldab arvamust.
	2. Jutustab küsimuste toel, mida ta on oma töödes kujutanud.
	3. Suhtub heasoovlikult kaaslaste tööd.
6-7	1. Märkab teoseid või ümbruses leiduvaid objekte vaadeldes ning kirjeldades detaile ja värve ning tajub meeleolu.
	2. Fantaseerib ja jutustab teose juurde ka loo: mis juhtus enne, mis juhtub pärast.
	3. Kasutab raamatuillustatsioone, fotosid ja kunstiteoseid (sh skulptuure) oma töö lähtealusena, luues oma vaba ja isikupärase variandi.

Muusika

vanus	Lapse arengu eeldatavad tulemused
	Laulmine
2-3	1. Kuulab ja jälgib õpetaja laulu.
	2. õpetaja abiga sooritab laulusaateks erinevaid liigutusi kätega, jalgadega
3-4	1. Huvitub laululistest tegevustest; püüab õpetajaga kaasa laulda (lauldes kaasa nt üksikuid silpe, sõnu, laululoike).
	2. Osaleb laulude esitamises (plaksub või laulab kaasa).

	3. matkib puhumist ja hingamist
4-5	1. Laulab rühmaga samas tempos.
	2. Laulab peast lihtsama õpitud rahva- ja lastelaule.
	laulab laulurütmi ...pidades
	jälgib meloodia liikumise suunda
5-6	1. Laulab väljahingamisel loomuliku häälega.
	2. Esitab laule rühmaga samas tempos.
	3. Laulab peast teistega koos mõningaid rahva- ja lastelaule.
	laulab rütmiliselt õigesti
	laulab järgi (kajamäng)
	peab laulufraasid lõpuni välja
6-7	1. Laulab ilmekalt, lähtudes laulu ja teksti karakterist. Laulab julge häälega
	2. Laulab peast õpitud rahva- ja lastelaule ning esitab neid rühmas, laulab ansambelis.
	laulab 3 toonilisi, korduva motiiviga kajamänge
7	1. Laulab ilmekalt voolava ja pehme häälega eakohaseid rahva- ja lastelaule.
	2. Esitab neid laule nii rühmas kui ka üksi.
	3. Teab JO-MI-SO astmeid, oskab neid eraldada kõrguse järgi
	4. Laulab emotsionaalselt tabades õiget kõrgust ja dünaamikat
Muusikalisrütmiline liikumine	
2-3	Sooritab koos õpetajaga; lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigaltammumine, keerutamine üksikult, koosjalu hüplemine, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).
3-4	1. Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeleolule, arvestades pulssi ja meetrumit (nt kõnd ja jooks, päkkadel kõnd, ühe ja vaheldumisi kahe jalaga koputamine, keerutamine paarilisega)
	2. Tajub muusika muutumist ja liigub vastavalt tempole
	3. Liigub iseseisvalt kokkulepitud märguande peale
4-5	1. Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu (plastilise intoneerimise ehk loova liikumisega)
	2. Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt põlvetoestikõnd ja -jooks, liikumine hanereas ja ringis).
	3. Osaleb laulumängudes
5-6	1. Muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal (tempo, dünaamika, register; kiire – aeglane, vaikne - vali, kõrge - madal), arvestades pulssi ja meetrumit (nt liigub hanereas ja ringis nii üksi kui ka paaris).
	2. Esitab õpetaja seatud tantsu, kasutades õpitud tantsuelemente.
	3. Liikumisel kasutab tantsu sisule iseloomulikke kujunduslikkust
	4. Orienteerub ruumis – liigub vabalt, üksi, paaris, läbisegi
6-7	1. Liigub ja tantsib sünkroonis teistega, kasutades näiteks hüpaksammu ja eesgaloppi.
	2. Kõnnib jookseb ja reageerib muusika tempo muutustele rütmiliselt täpselt (nt muudab liikumissuunda muusika dünaamika ja tempo järgi). Reageerib muusika eri osadele
7	1. Väljendab ennast loovalt liikumise kaudu, toetudes õpitud muusikalistele väljendusvahenditele (tempo, dünaamika, register, muusika meeleolu), nt kasutab külj- ja eesgaloppi ning hüpaksammu.
	2. Sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga
Muusika kuulamine	
2-3	Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.
3-4	Reageerib emotsionaalselt muusika iseloomule (nt plaksutab, kõigutab keha vmt).
4-5	1. Kuulab laulu ja muusikapala.
	2. Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid liigutuste liikumisega
	3. Tunneb kuulmise järg mõningaid õpitud laule
	4. Eristab kiiret, aeglast; kurba rõõmsat muusikat
5-6	1. Kuulab laulu ja muusikapala huviga.
	2. Väljendab kuulatud muusikas tajutud meeleolusid erinevate muusikaliste tegevuste (liikumise, laulmise, pillimängu) kaudu, näiteks järgib tempot ja rütmi kehalise liikumisega või, tundes ära õpitud laulu (kuuldes nii meloodiat kui ka sõnu), hakkab kaasa laulma.
	3. Eristab erineva kõrgusega helisid (kõrge, keskmine, madal)
6-7	1. Tunneb ära lihtsamaid žanre (marss, laul, tants).
	2. Väljendab loovalt muusika kuulamisest saadud elamusi.
7	1. Kuulatud muusikat iseloomustades kasutab eakohast sõnavara.
	2. Näitab tegevuses üles loominguilist initsiatiivi, toetudes oma kogemusele kuulnud palade suhtes (nt jutustab, mida kuulis muusikas).
	3. Eristab vokaal- ja instrumentaalmuusika lihtsamaid žanre (hällilaul, marss, tantsuviis, rahvalaul)

	4. Analüüsib kuulatud pala – määrab osade arvu eel ja järelmõju
Pillimäng	
2-3	Mängib õpetaja ette näitamisel kaasa kuulatud muusikale kehapiillil plaksutab, patsutab kaasa pulssi või rütmi).
3-4	Mängib muusikat kuulates, liikudes ja lauldes kaasa pulssi või rütmi kehapiillil, kõlapulkadel, randmekuljustel, väikesel trummil ja marakal.
4-5	1. Mängib rütmipille (nt kõlakarpi, trummi kuljuseid, pandeirat) muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks. 2. Eristab kuulates neid tämbri järgi.
5-6	1. Mängib ja tunneb kuulates tämbri järgi ära õpitud rütmipille. 2. Mängib rütmisaateid lasteriimidele ja –lauludele. 3. Ansambli mängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos. 4. Mängib tamburiini, kõlatoru, võrutrummi ja kastanjette. 5. kuulab pausi ja markeerib seda
6-7	1. Mängib rütmi- ja meloodiapillidel (nt puuagoogo, taldrik, guiro, triangel, kolaplaadid) lihtsamaid ostinato kaasmänge (lühikest korduvat rütmi-, viisi- või meloodialõiku) 2. Mängib pilli ansambelis. 3. Eristab õieti meetriumi ja rütmi
7	1. Oskab mängida eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel kaasmänge õpitud lauludele, lasteriimidele ja instrumentaalpaladele. 2. kasutab omaloomingut kaasmängudes 3. Mängib järgmisi pille: kõlaplaadid, metall-agoogo, cabasa, cazizi, plaatpillid (ksülofon, metallofon, kellamäng).

Liikumine

vanus	Lapse arengu eeldatavad tulemused
	Liikumisteadmised
2	1. Sooritab harjutusi aktiivselt ja entusiastlikult. 2. Liigub õpetaja juhendamisel ohutult
3	1. Valib õpetaja korraldusel teiste riiete hulgast välja võimlemisriided. 2. Arvestab rühmakaaslasi aktiivses tegevuses
4	1. Sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi 2. Järgib meeldetuletamise korral hügieeni nõudeid.
5	1. Nimetab kodukohas harrastatavaid spordialasid ja peetavaid spordivõistlusi. 2. Teab spordivahendite nimetusi ning kasutab erinevaid spordivahendeid (nt topispalli) ohutult, sobival viisil ja kohas. 3. õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise.
6	1. Osaleb lasteaia spordipäeval. 2. Talub kaotust võistlusemängudes. 3. Teab ja kasutab mõisteid õpitud terminoloogia piires. 4. Mõistab hügieeni nõuete olulisust 5. õnnetuse või ohu korral teab, kuidas kutsuda appi täiskasvanu.
7	1. Nimetab erinevaid spordialasid ja mõne Eesti tuntuma sportlase. 2. Keskendub sihipärasele kehalisele tegevusele. 3. Liikudes ja mängides peab kinni üldistest ohutusreeglitest (valides sobivad paigad ja vahendid). 4. Peseb ennast pärast aktiivset kehalist tegevust
Põhiliikumised	
2	1. Ronib ning roomab üle ja läbi väikeste takistuste. 2. Kõnnib piiratud pinnal. 3. Säilitab kõndides ja joostes sihi 4. Hüpitab käes palli ning jälgib selle suunda
3	1. Sooritab põhiliikumisi. 2. Säilitab liikudes tasakaalu nii tasakaalupingil kui ka vahendatud pinnal
4	1. Sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes. 2. Teeb koordinaatsiooni tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi (roomab toengpõlvituses, hüppab sulghüppeid) 3. Veeretab, viskab, püüab - palli

5	1. Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes
	2. Sooritab staatilist tasakaalu nõudvaid harjutusi. (hüppab üle nõõri)
	3. Teeb harjutusi väikevahenditega. (viskab palli kasti kuni 50 cm kauguselt)
6	1. Käsitseb väikevahendeid aktiivses tegevuses.
	2. Ronib varbseinal vahelduva sammuga ning täidab lisa ülesandeid.
	3. liigub kaldpinnal, tasakaalupingil
	4. pörgatab palli kahe käega
7	1. Sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud ja rütmilised.
	2. Säilitab paigal olles ja liikudes tasakaalu
	3. Kasutab harjutusi tehes mõlemat kätt korraga, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt.
	4. Roomab ja ronib võimlemispingil
Liikumismängud	
2	Mängib koos juhendaja ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge
3	1. Mängib matkiva sisuga 1-2 reeglita kõnni- ja jooksumänge.
	2. Mängib iseseisvalt aktiivse liikumisega mängu.
4	1. Mängib 2-4 reeglita liikumismänge.
	2. Pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel.
5	1. Mängib kollektiivseid võistlusi
	2. Osaleb jõukohastes teatevõistlustes (nt joonejooksud).
	3. Tunnustab nii enda kui ka vastasmeeskonna edu.
6	Käsitseb mängu- ja spordivahendeid loovmängudes.
7	1. Võistleb kombineeritud teatevõistlustes (nt takistusriba läbimine).
	2. Mängib sportlike elementidega mängu (korvivisked. Jalgpall jne).
	3. Organiseerib ise liikumismänge.
	4. Kasutab ausa mängu põhimõtteid ning peab kinni kokkulepitud mängureeglitest
	5. mõtleb ise mängureegleid välja
Spordialad: võimlemine	
2	1. Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi.
	2. Jookseb veereva vahendi (palli, rõnga) järel
3	1. Sooritab võimlemisharjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega.
	2. Teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos õpetaja ning kaaslastega.
	3. Teeb painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi.
4	1. Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni.
	2. Hoiab oma kohta erinevates rivistustes: kolonnis, ringis, viirus.
5	1. Teeb vahenditega (palliga, hüpitsaga) harjutusi eakohaselt tehniliselt õigesti.
	2. Valitseb oma liigutusi koordineerimise ja tasakaalu nõudvaid harjutusi tehes.
	3. Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.
6	1. Valitseb harjutusi tehes oma liigutusi ja kehahoidu.
	2. Säilitab dünaamilistes harjutustes tasakaalu.
7	1. Valitseb oma liigutusi nii ruumis, maastikul kui ka tänaval.
	2. Orienteerub mänguväljakul ning sooritab kujundliikumisi, olles kolonnis esimene
	3. Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid tegevusi.
Spordialad: kelgutamine, (suusatamine- sel juhul kui on muretsed lasteaeda suusad)	
2	Istub kelgul ja hoiab tasakaalu mäest laskudes.
3	1. Veab tühja kelku.
	2. Sõidab kelguga iseseisvalt nõlvakust alla.
	3. Liigub suuskadel otsesuunas.
4	Kasutab suuskadel liikudes käte abi ja keppide tuge.
5	Veab üksi, kahekesi, kolmekesi kelgul kaaslast.
	2. Kelgutab mäest alla, täites eriülesandeid (nt haarab esemeid).
	3. Suusatades kasutab libisemist.
6	1. Suusatab vahelduva libiseva sammuga.
	2. Käsitseb suusavarustust õpetaja abiga.
7	1. Osaleb kelguvõistlustel (kaugusele, täpsusele).
	2. Sõidab nõlvakust alla põhiasendis.
	3. Suusatab koordineeritud liikumisega.

	4. Käsitseb suusavarustust iseseisvalt.
Tants ja rütmika	
2	1. Kasutab liikudes rütmipille juhendaja abil. 2. Sobitab juhendaja abil liikumist muusika järgi.
3	1. Könnib jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi. 2. Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos.
4	1. Sooritab imiteerivaid liigutusi muusika järgi. 2. Plaksutab ja liigub vastavalt rütmile
5	1. väljendab liikumisega erinevaid rütme. 2. Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele 3. Liigub muusika järgi iseseisvalt ja vabalt, sooritab lihtsamaid tantsusamme
6	1. Kohandab oma liigutusi etteantud rütmiga. 2. Kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas tantsides. 3. Liigub sihipäraselt või läbisegi kogu ruumi ulatuses
7	1. Sooritab rütmiliikumisi ühel ajal kaaslasega. 2. Liigub enda tekitatud rütmi järgi ning vahelduva tempoga kiirelt aeglasele. 3. Väljendab liikumise kaudu emotsioone. 4. Kasutab liikudes loovalt vahendeid (linte, rätikuid, rõngaid). 5. täidab õpetaja juhiseid grupis
Vaba aeg ja loodusliikumine	
2	Mängib vabamängus iseseisvalt.
3	1. Matkab õpetajaga looduses 2. Teeb kaasa kuni 500 m pikkuse rännaku ja püsib kolonnis.
4	1. Algatab iseseisvalt mängu. 2. Tegutseb iseseisvalt lasteaia õuealal.
5	1. Kasutab spordi- ja mänguväljakute vahendeid sihipäraselt. 2. Sooritab rännakuid ja orienteerub koos õpetajaga
6	Suudab sõita tõukerattaga ja kaherattalise rattaga.
7	1. Mängib lihtsamaid maastikumänge.

